

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter volja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah za vsakega volja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske pečet-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročila, reklamacije, oznanila, — j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši

Volitve na Ogerskem

so jako žalostne prikazni pokazale. Azijatski magjarski živelj pokazuje tako moč in tako brezobzirno voljo vse sebi protivno pogaziti, da je strah. Slovanski živelj pak, mehak kakor povsod, žalostno pada, namestu da bi se dvigal. Srbi, čili narod, so imeli zadnjič osem poslancev. Sedaj so propali v Novem Sadu z Miletičem, propala sta tudi Trifunac in Maksimović in namesto njih so voljeni Magjari, ali Magjaro-Nemci. Srbi bodo, če v Pančevu po trdem boji proti uradnikom in Nemcem zmagajo, zastopani odslej samo s tremi poslanci. Povsod so mej Srbi naseljeni Nemci. Ne mara, da ti bolj redno davek plačujejo, nego Srbi in po zadnji noveli ogerskega volilnega reda ima le tisti volilec pravo voliti, ki je davek plačal. Tudi so magjarske gospodske kar meni nič tebi nič srbske volilce izpuščale.

Še žalostnejše so volitve izpale mej Slovaki. Tri milijone je tega naroda, sto poslancev bi torej moral imeti, a nema toliko kakor nobenega. Dosedaj sta vsaj dva po imenu in na pol Slovaka Kujuh in Matuška. Sedaj je izvoljen samo Kujuh, Matuška je moral mesto odstopiti Magjaru.

In Rumuni? Le ti se drže pasivnosti in prostovoljno nečejo zastopani biti v magjarskem zboru t. j. zastopajo jih Magjari.

Zato so se Magjari torej zedinili, za to ves državopravni prepir mej soboj na stran pustili, da uduše in na stran potisnejo druge narodnosti!

Hrvatski „Obzor“ o nas.

V včerajšnjem listu smo dali prostor dopisu od hrvatske meje, kateri „Obzor“ odgovarja. Da bodo oni naši bralci, katerim

imenovani list ne prihaja v roke, sami pričeli se, kako piše in nas kóri glasilo hrvatske narodne ali sedaj vladne stranke, ter da se ob enem preverijo, da je istina, kar smo vedno tudi mi pritrdjevali (da si „Obzor“ o tem molči), da namreč Slovenci tudi večino hrvatskega bivšega sabora ali sedanjo vladno stranko kot patrijotično spoštujemo in jej vse vspehe želimo, če prav Mikančev bolj slovansk program odobrujemo — podajemo omenjeni članek, v kolikor se Slovenec tiče, od besede do besede izvirno:

„Ni malo zrelije nemisle naša susedna braća, osobito slovenska, kad samo zato povladjuju hrvatskoj opoziciji, jer ova jedina tobož (baje) nosi na zastavi solidarnost slavenskih plemena.“

Poznavanje slavenskih plemena, ideju medjasobne solidarnosti razširila je u Hrvatskoj narodna stranka. No zar solidarnost slavenska ima do vieka ostati ona platonička ljubav, koja se nikada neusudjuje dotaknuti ljubovce? Je li slavenskim narodom pomozeno pjesmami i novinskim člancima o solidarnosti, ako u vjekovitoj ovoj sanjki zanemare svoj politički razvitak i napredak?

Iziskuje li solidarnost, iziskuje li korist recimo naše braće Slovenaca, da narodna stranka dopusti Ugarskoj, neka preko svojih satrapa vlada nad Hrvatskom i uništjuje svako sjeme njezina života? Je li ljubljanski sabor za volju českoj i hrvatskoj narodnoj stranki proglasio pasivnu politiku? Je li odkazao carevinskomu vieću polazak? Ako li pako nema političkim djeli i odlukami solidarnosti, koja korist od praznih govora i novinskih članaka?

Jednoč smo molili slovensku braću, neka odlučno izjave, da žele slovenske krajeve s Hrvatskom i Ugarskom sdružiti. Na ovaj predlog malo ih nije groznica od straha

spopala. (Na to je uže odgovoril naš dopisnik, da nij res. Ur.) Nećemo li, nesmijemo li političke solidarnosti, zašto da praznom vikom zaustavljamo svoj nutarnji i politički razvoj?

Ili bi Hrvatska imala o tom raditi, da sa Slovenci dodje u carev. vieće i dade si od ustavnovjerne stranke stvarati zakone, koje ima pravo na svom saboru stvarati?

Podje li za rukom Hrvatskoj svoju autonomiju učvrstiti, svoj narodni i politički napredak osigurati, svojom snagom pokazati koliko je za monarkiju nužna i korisna, učinit će se korisnija za solidarnost slavenskih plemena, nego li gg. u Ljubljani snivati (! no, no, samo sanjamo u Ljubljani tudi ne, malo mozga je tudi nam bog dal. Ur.) mogu.

Hrvatsku je prvu zapala sreća i zadaća, da dokaže, što su Slaveni vrstni izvesti na praktičnom polju politike i zakonarstva. Mi nit od naše braće nećemo poslušati savjeta, da ovu probu na svoju i svih slavenskih plemena štetu zlo učinimo.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 9. julija.

Na Dunaji bude v soboto 10. t. m. skupni ministerski svet, v katerem se bodo posvetovali o vzajemnem državnem proračunu za leto 1876. Od ogerskih ministrov bosta Szell in Wenkheim navzočna. — Predloge za delegacije so uže izdelane.

Cesar je komornikom in zdravnikom, isto tako izpovedniku ranjega cesarja Ferdinanda podelil visoke ordne za njihovo dolgoletno zvesto službovanje.

Cesarjevič Rudolf je obolel na kozeh „vsled prehlajenja“, vendar ne nevarno.

Brnski delavci so poslali v sredo de-

Listek.

Kruh žrvenjak.

Vprašanje po vsakdanjem kruhu je velike važnosti, tako v gospodarstvenem obziru, kakor v obziru človeškega zdravja. Želodec v obče je prvi dostojanstvenik človeškega telesa, ako se njega v pravej meri in pravem pòtem namiri, dobro je potem vsem drugim udom in tudi duševno delovanje ide s pravim veseljem svoj pot dalje, — to je pravil Rimljan Menenius Agrippa. Človek se počuti zadovoljnega i srečnega, cela narava se mu smehlja.

Ali kolikokrat je človek s svojim hrepenenjem po sreči i zadovoljnosti na krivem potu, nu na svojo žalost i bridko iznenađenje navadno prepozno izpozna, da je vse to, po čemer je želel i kar je na zadnje z

velikim trdom dosegel, nečimerno in nezadovoljivo.

Ubožec hrepeni po posestvih bogatinovih, vendar se lahko mnogokrat čuje iz marsikaterih Kitzovih ust zavidanje po srečnem in zadovoljnem življenji človeka prostaka.

Toliko za predstvo predmetu, na katerega te hočem, dragi čitatelj, na kratko opozoriti. Vprašanje je namreč to, s kakošnim kruhom moreš najbolje živiti se, da ti dobro tekne in zdravje pospešuje!

Jaz ti odgovarjam z žrvenjakom.

Kakošen kruh je ta „žrvenjak“?

Malo potrpi, ter se ne čudi: Žrvenjak nij niti kvašen, niti soljen, niti iz fine bele moke, nego samo iz pretrgane pšenice, kakor pride izpod žrvenj, (mlinskih kámenov,) ki so nekoliko bolj vsaksebi nastavljeni, táko, da bolj na debelo melejo. Pri žrvenji v

moki torej nije od pšeničnega zrna nobenega odpadka, tudi otrobi ostanejo zraven. Navadno se ima čem beleji kruh, za tem boljšega, a otrobi nikako ne ugajajo gospodskemu želodecu, dobre so samo za prešiče in goved. Samo to je pri tem vprašanji, ali odgovarja to tudi opravičenemu gospodarstvu, in če nije to naravnost potrata?

Iz česa pa je pšenično zrno in kateri njegovi deli so najbolj hranjivi? Dve tretjini pšeničnega zrna ste iz škroba, ki se nahaja v sredini in ki daje belo moko. Samo petina je dušikove tvarine, ki se nahaja posebno v okrožji, pod kožo; ta tvarina je najbolj redilna, a ravno ona se v otrobih odstranjuje. Razen dušikovine so v okrožji tudi različne soli, rastlinska sala in aromatične tvarine, kar gre z otrobi vred v izgubo, in vendar so ravno ti deli največje cene in redivosti. Kuhinjska sol ni-

putacijo k mestnemu županu, ter zopet kategorično izrekli, da jim nij mogoče, odstopiti od svojih zahtevanj. Župan dr. Elvert jih je prevzetno odbil. Na to se napotijo k deželnemu načelniku, ki je deputacijo uljudno sprejel, ter jim obljubil, da bode sam posredoval glede te zadeve v njihovo korist, ter jim dovolil ob enem tabor zvonaj mesta, da se mej soboj pomenijo, ali posamezni govorniki nijso bili pripuščeni.

Iz *Linca* se poroča, da je osobni vlak, peljaje domov iz Dunaja cesarjevega naslednika nemškega, trčil pri Haagu z nekim tovornim vlakom. Cesarjevič nemški je ostal nepoškodovan, ali njegov telesni lovec in mnogo sopotnikov je lahko ranjenih.

Slovaške „Narod. Nov.“ pišejo o volitvi, pri kateri je propadel narodni kandidat slovaški Jesenský, proti magjarskemu, sledeče: „Dasiravno ima nasprotna stranka, posebno mej uradništvom, veliko podporo, je vendar dolžnost omeniti, da stranka naša od poslednje volitve nij nič storila, prepustivši vse le volji volilcev. Protivnej stranki je največ pomoglo to, da se je ljudstva polastila strašna malomarnost in apatija do teh volitev, vsled česar nij prišla skoro tretinja volilcev k volitvi. —

Vnanje države.

O socijalistične propagandi na **Ruskem** piše „Ruskij Mir“: „Po izidu, katerega so imele poslednje politične pravde, bi se dalo misliti, da Ruska s tacimi dogodjaji ne bode več nadlegovana. Nadeja ta se nij osvedočila, nego dokazano je, da so res v ruske družbi ekscentrični in nevarni ljudje, v katerih se je obravnavalo v sodnijske dvorani, in da nadaljujejo marljivo svojo pogubonosno delavnost. Dotična data so uradno konstatovana in vrh družih vladnih naredeb so imela še za nasledek okrožnico naučnega ministra grofa Tolstega, v kateri je povedano, da je socijalistična propaganda razširjena uže v 37 gubernijah. Dalje se ravnateljem šolskih okrajev dajejo ostri ukazi v zadevi njihovega zadržanja gledé teh nevarnih agitacij, ki vplivajo posebno na šolsko mladež.“

Francoska narodna skupščina je sprejela nujni predlog generala Saussiera, da se utrdi Grenoble (na meji italško-švicarske) isto tako predlog o stavbi lijonske železnice. V seji 5. t. m. se je povolilo vojnemu ministru 100 milijonov frankov za vojaške potrebe za l. 1875. Dalje je skupščina zavrgla s 546 glasovi zoper 96, predlog Larocheffoucaulda, vsled katerega bi imel Mac-Mahon prava souverainska, da bi mu bilo moč z vladarji obravnavati. Poslanec Kerdrel je na to prečital izjavo v imenu pristašev konstitucijske monarhije, da glasujejo za postavbo, ker slednja slabi nasledke republikaničnih principov.

Italijanska vlada je odpovedala

Nemčiji colno pogodbo, isto tako za vožnjo po morji in rekah.

V **angleškem** parlamentu je poslanec Cochrane v poslednji seji upozorjeval zbornico na napredek Rusije v srednji Aziji, ter zahteval javno branje vseh dopisovanj, glede osvojenja Kive po Rusih, dalje poudarja nevarno razširjenje Rusije na iztoku, ki olehčuje napad na Indijo, in ki bi bilo pogubonosno za angleško trgovstvo, ter končno graja angleško vlado, da se spušča v kake pogodbe in zveze z Rusijo tam, kjer bi morala Anglija imeti slobodno roko. — Državni tajnik vnanjih zadev odgovarja, da se dopisi v kivskeje zadevi ne morejo še objaviti, ker za to nij še čas ugoden. Razmerje z Rusijo je jako prijateljsko, ter na kake tajne namere še misli ne. Vlada angleška pak mora podpirati in ohraniti Afganistan, ki je ključ britanske pozicije v Indiji. Dalje je vlada tega mnenja, kakor i ruska, da se postavi in določi na angleške in ruske meje pomejni rajon. Sklepati z srednje-azijatskimi plemeni zveze, je reč vlade. Cochrane je potem stavljeni predlog nazaj vzel.

Organ **nemške** vlade „Provinz. Correspondenz“ javlja gledé skupne udeležbe treh cesarskih naslednikov, namreč ruskega, nemškega in italijanskega pri sprevodu umrlega cesarja Ferdinanda na Dunaji, da je to nov dokaz in poročstvo iskrenega in pomenljivega prijateljstva najmočnejših vladarjev na kontinentu. Torej je moral prej cesar Ferdinand umreti, da se je ta zveza še bolj ukrepila!

Poroča se o novejši revoluciji v spodnji **Kaliforniji**. Vodja povstaje je Emilij Bara. Namen je, za posamezne kraje republike doseči večjo samostanost. Višji uradniki republike po celem Kaliforniji so zaprti.

Turški proračun, katerega je sultan potrdil, iznaša dohodkov 21.711.764 funt. šterl., in stroškov 26.299.178 funt. šterl.; torej ima Turčija deficita ali primanjkljaja 4.587.414 funt. šterl. ali po naše 45 milijonov gold.

Dopisi.

Iz Notranjskega 1. jul. — p. — [Izv. dop.] Povedal sem uže v štev. 141. „Slov. Nar.“ prav razločno, da jaz s svojim dopisom v štev. 131. vašega cenjenega lista nikogar naših učiteljev žaliti nijsem mislil. A ker mi v predvčerajšnji številki zopet nek dopisnik na vsak način boče prehudo (?) in preveč zaničljivo (!) sramotenje kranjskega učiteljstva na vrat obesiti, se nadajam, da mi bode še toliko prostorčka dovoljenega *), da v svojo in v obrambo vseh

*) Da, a s tem je mir besedij. Ur.

narodno-liberalnih učiteljev še eno besedo spregovorim. Gospod dopisnik pravi, da se pod besedo „nekateri“ lahko misli Peter ali Pavel, in ima znabiti prav. — A jaz vendar le mislim, da se narodni in svobodomiselní Petri od svetoblnskih, veter-njaških Pavlov popolnem ločijo in sigurno si nobeden čestitih čitateljev „Slov. Naroda“ nobenega svobodomiselnega, naprednjaškega učitelja po omenjenem dopisu zadetega mislil ne bo. Gospod dopisnik gotovo tudi dobro vé, da narodno-liberalni učitelji na dolgo in široko slovó in da nas ima neka stranka uže dolgo v črni kujigi zapisane; torej se o nas „liberaluhih“ kaj takega še misliti ne da.

Kar pa učitelje postojnskega okraja zadeva, pritrtil mi je gospod dopisnik sam, da je istina, kar sem jaz v št. 141. pisal; torej basta. — Pisalo bi se o tem lahko še mnogo, a pustimo dolgočasne prepire, prizadevajmo si rajše vsak po svoji moči, naše kolege na prijateljski način od taci in enacih poniževalnih in naš imenitni stan sramotilnih opravil odvrniti, ter delajmo z vzajemnimi močmi za napredek našega millega naroda sebi in sploh učiteljstvu na čast.

Iz Trsta 7. jul. [Izv. dop.] Večkrat smo omenjali početje naših mestnih „očetov“ ter dokazovali, da njih trud je le sama gola italijanska propaganda in delo zedinjene Italije, a „ne dovršene“, kar Lahoni sami vedno rekajo. Povod sedanjemu dopisu mi je dal sklep mestne delegacije, v kateri ne sedi noben okoličan, in ki je sklenila, mnogo ulic po Trstu prekrstiti s samimi italijanskimi imeni, kakor: Dante, Marco, Polo itd. Da li bode cesar potrdil ta sklep, to je vendar neverjetno. Mi nemamo sicer mnogo proti temu, a ker vidimo zádne uzroke vendar kot pravi Avstrijci in kot domačini slovenske zemlje Trsta, imamo besedo v tej stvari. Nahaja se obilo zaslužnih mož v avstrijskeji zgodovini in posebej v Trstu, kateri bi lahko avstrijskemu mestu Trstu, dali svoja imena ulicam, in bi gotovo za uho prijetnejša bila nego laška imena.

Tukaj slavna c. kr. vlada, glej tu je zajec v grmu, temu je treba nekoliko na prste potolči, in ne zvestim ubogim pohlevnim Slovincem podtikati „panslavizem“ in druge nevarne zarote Jugoslovanstva. To naj bi rajše lažnjivi dopisnik v „Presse“ obdeloval. A saj ne gre za Slovence. Kjer se da Slo-

kakor ne nadomeščuje rastlinskih solij, ki so se z otrobi vred odstranile, ki so za človeško telo, posebno za grod, velike važnosti.

Kruh iz celega zrna je torej mnogo tečnej, kakor kruh iz bele fine moke.

Tudi kvasenje kruhovo je popolnem odvisno in v obče nema družega namena, nego hleb zrahljati in ga storiti lože za uživiljivega, zraven se pa zopet precej redilnih delcev izgubi in kruh je mnogo ne-bavljiveji, nego nekvašen. S kvasenjem se spremeni mnogo redilnega škroba v sladkor in alkohol, ki je brez redivosti. S tem načinom se mnogo hraniva potratí.

Žrvenjakova peka je torej jako prosta ali jednostavna. Žrvenja moka se s kropom ugnjeti, soliti je ne treba, ker so tako uže vse potrebne rastlinske soli v moki samej. Testo se pusti eno ali več ur na gor-

kem, potem se naredijo hlebčki, ki se brez katerega koli kvasenja ali vzhajanja denejo v dobro razbeljeno peč. V poldrugi uri ali dveh urah je žrvenjak pečen. Hlebčki se lahko malo namažejo.

Mlinarju se mora posebno naročiti, da pšenico prav dobro opere in posuši, potem pa na kamnu očedi in očisti. Pšenica se potem pod žrvenji dobro pretrga, ali se še na dalje otrobi in moka posebej zmeljejo in potem zopet zmešajo. Čem bolje je pšenica zmljeta, tem lažje si želodec vse delce prebavljenjem prilasti, a moka je poleg tega še vedno toliko debela in surova, da želodec in čreva v njihovem delovanju draži in pospešuje, tako, da za zabasnost nij boljšega odpomočka od žrvenjaka.

Poleg vsega tega je žrvenjak jako do-brega, bolj sladkega okusa, ima prijeten duh in je lahko prebavljiv, kakor od zdra-

vih, tako tudi od bolnih. Posebno mladini dobro diši, katera dobiva iz tega kruha vse potrebne tvarine za sestavo trdnega ogrodja i zobovja. S žrvenjo moko na mleku se celó deca lahko prav vspešno redijo.

Žrvenjak je začel pred blizo 40 leti peči Amerikanec Silvester Graham, po katerem se tudi Grahamov kruh imenuje. Sedaj je uže precej razširjen, a gotovo se bode s svojimi izvrstnimi lastnostmi še bolj razširil. Slovenskemu svetu ga jaz prav živo v porabo priporočam, meni služi uže četiri leta kot edini kruh. Dobiva se v Bledu pri Rittli-ju, ali v novejši čas tudi v Ljubljani pri g. Čadu na starem trgu, more se pa tudi prav lahko doma peči. Imenujejo ga tudi vegetalski kruh, ker ga posebno vegetalci uživajo, to je, ljudje, ki ne uživajo mesnih, nego le rastlinske jedi. Radivoj.

vane črtni stopi v zvezo nemški kruhoborec z vsemi ljudmi.

Ne more se nam Slovencem očitati, da vpijemo po policiji, ravno narobe. Mi le odbijamo nesramne napade na našo zvestobo, na katero smo ponosni. Zraven pa dokazujemo vladi, katera ne vidi, ali neče videti v nam nasprotnem taboru izdajske nakane državljanov, katerih cilj je le odtrgati se od Avstrije in združiti se z Italijo, ter še nas Slovence, okoličane polasti in pripraviti za tujo državo.

Mestni naš magistrat je pred nekaterimi meseci dal ukaz svojim pašem, tako imenovanim okrajnim načelnikom, da potem, ko je začelo slovensko politično društvo „Edinost“ energično delati, da se vse beneficije okoličanom vstavijo, na pr. zdravnik za uboge in vsaka druga podpora od mesta, v katero tudi okolica davek plačuje. Okrajni paši so ta ukaz s tem tolmačili, da je krivo le politično društvo „Edinost“ in na ta način okoličane ščuvali na slovensko društvo in na društvenike, tako, da se je bilo bati razkolništva v domačem taborju. A premagali smo to tuje sovražnikovo seme, ter kmetom razložili magistratovo krivično in umazano maščevanje, pomirili in utrdili še bolj narodno gibanje, kljub vsem pritiskom laškega magistrata. Ko mestni očetje zapazijo, da je njih krivični „ukaz“ bob ob steno, hipoma obrnejo plašč po vetru, ter razpošljejo drugi ukaz, v katerem narobe velevali, da iz naše in tržaške kase plačani zdravniki po okrajih k vsakemu bolniku brez razločka iti morajo, ako je bolnik ubog ali premožen.

Tukaj se vidi, kake poskušnje dela besna lahonska stranka, da dobi na svojo stran slovenske okoličane. A prepozno je, mi stojimo trdno in ne damo se prevariti, ne z lepo ne z grdo. Politično društvo „Edinost“ je pravi „drv“, kateri bode vedno grizel debelo laško kožo mestnega starešinstva, dokler bode krivično nam Slovencem. To naj služi mestnemu starešinstvu v poduk, da tako dolgo mirovali ne bomo, dokler ne dosežemo cilja kamor težimo.

Denes po polu dne ob 3 uri priplulo je angleško brodovje v našo luko, 5 krasnih brodov večjih in manjših; posebno zanimiva je široka, trdnjavi podobna oklepica „Devastation“ o katerej se je že mnogo pisalo.

Iz hrvatskega Primorja 7. julija. [Izv. dop.] V nedeljo, dne 4. t. m. sebralo se je, kakor je „Slov. Narod“ uže telegramom poročal, v rodoljubnem našem gradu Bakru okolo 2000 ljudij, da prisustvuje prvemu taboru na zemljiški kraljevine hrvatske. Tabor je bil sezvan od nekaterih najveljavnejših primorskih rodoljubov, na čelu jim, kakor navadno, g. Nikola Polić, načelnik grada Kraljevice i lastnik časopisa „Primorac.“ Uveličil je narodni ta sestanek g. dr. Makanec, i v prekrasnem govoru razvijal program hrvatske opozicije. Nijmo čuli kmalu govornika, tako divnega, tako prepričevalnega, — i, da ne pozabimo, — v spomenutnem govoru tako mirnega, tako strogo logičnega, kakor je dr. Makanec. Žal nam je, da nij bilo — kolikor nam znano — stenografa na taboru, da bi bil ta programni govor povsem po besedah Makančevih za tisek priredil. Upamo vendar, da bode „Primorac“ točno poročal o razvitih idejah Makančevih.

Naj jih po „Primorcu“ priobči tudi „Slov. Narod“ v prid in izpodbujenje slovenske mladini. Nazori Makančevi, njegovo najgloblje narodno i politično prepričanje, — to je bodoči program vsej jugoslavjanske mladosti, mladosti slovenske i hrvatske i „dao bogi sreča junačka,“ i mladosti srbske i bolgarske. Jaz tule morem spomenoti le malo iz govora Makančevega. Ko so je govornik sé g. Nikolajem Polićem pripeljal iz Kraljevice v Bakar, po katerem so se vile narodne hrvatske zastave, posebno še na hiži trgovca g. Baharčiča; i ko se je popel na krasni govorniški oder, pozdravljali so ga burni „živio“-klici. Ti klici ponavljali so se na novo i vse to viharnejše mej Makančevim, celo poldrugo uro trajajočim govorom. Posebno ko je sijajni ta govornik v sredi razvijanja svojega programa spomenol Njeg. Vel. našega cesarja, kralja; ko je omenil žarnimi besedami velikih vladarjevih zaslug za Hrvatsko, najbolje še otvorenjem vseučilišča Franjo-Josipovega v Zagrebu; ko se je nadalje spominjal vas „braće slovenske“ i njenih taborjev; ko je omenjal Graničarjev njihovih, kakor v obče hrvatsko-slovenskih horb proti Turkom, horb, v katerih so, braneči evropsko kulturo, sami morali do novejših časov v kulturi nekoliko zaostajati, ko je govoril o sedanjem njihovem brzem stopanju na potu vse obče izobraženosti, ko je razvijal strogo lojalna i humanitetna načela; ko je proti dr. Ant. Starčeviću, osobno mu prijatelju svojemu, govoril kakor pravi Hrvat za mir i bratovsko slogu sè Srbi, ko je napominjal mož „tako zvane narodne stranke,“ katerih nekateri sedé v „državnem“ zboru v Pešti i besedice „vseizveličalnega“ magjarskega jezika ne umejo, ko je slikal nepravredna napadanja na njega, katera ne veljajo njegovej osobi, temveč stvari, katero on zagovarja, „jer do Milana Makanca je njim malo stalo“ (veselost), ko je vse to prekrasnim govorjenjem (kakor bi iz rokava sipal,) vgrezal v srca poslušalcev, — zdelo se mi je, da so „živio“-klici Vladaču i njegovim Jugoslovanom, i govorniku, narodnemu voditelju bodoče Hrvatske, — da so ti vzkliki radosti in povladjivanja, valovi razburkanega morja, kadar se peni ob krških primorskih bregovih. Govorili so tudi gg. Nikolaj in Martin Polić i Krunoslav Jović.

Iz magjarsko — talijanomanske Reke pripeljalo se je vendar v Bakar dosta narodnih ljudij, kateri so najprijazneje pozdravljali dr. Makanca. Želeti bi bilo, da se Makanec v kacem primorskem kotaru kandidira.

Po svršenem taboru bil je lep banket, kjer se je nazdravljalo Caru i Kralju i Jugoslovanom; nadalje najbližnej braći Slovincem, (zdravijca g. M. Sriče, gradonačelnika Bakra,); Hrvatom i posebej Dalmatincem; Strosmajerju; dr. Makancu; domoljubnim Bakarkam (dr. Makanec) itd.

Razišli smo se, prepričani, da v okvirji stare i predrage nam carevine klije, raste i zori jugoslavjanska zavest. „E pur si muove!“

Domače stvari.

— (Hrvatski „Sokol“) v Zagrebu ima jutri v nedeljo občni zbor, v katerem se bode govorilo o izletu, ki ga Hrvatje naredé 15. avgusta na Bled.

— (Iz Krškega) se nam poroča, da je tamošnje c. kr. okrajno glavarstvo dobilo od avstrijskega konzula v Odesi poročilo, da je mladi trgovec H. Žark, ki je bil lani šel preko orijenta v Rusijo — duševno popolno obolel ali zblaznel. Mi to nesrečo obžalujemo, ker je zadeti dober narodnjak bil.

— (Posojilnica v Laškem trgu) je začela svoje delovanje z dobrim uspehom in je registrirana pri okrožnem celjskem sodišči. — Torej so sedaj na slovenskem Štajerji uže vendar štiri slovenske posojilnice in vse prav dobro delajo. Le na Kranjskem se ne gane ni Kranj, ni Kamnik, ni Novomesto itd.

— (Loterija.) Iz Celja se piše „Gospodarju“: „Nedavno umrl je v našej fari mož že v visokej starosti. Ubog je bil tako, da nij imel toliko, da bi se mu iz lastnega premoženja bil krščansk pokop preskrbeli zamogel; zato mu ga je njegov brat priiskrbel. Med zapuščino, katera nij bila 10 gl. vredna, našel je brat blizo 4 funte težkih loterijskih listov v 18 zvezkih, vsakega po 100 gl. — Rajni nij imel, kolikor se more vedeti, drugih strastij, pa v loterijo je že veliko let stavil. Imel je poprej lepo lastno hišo. Tisto je prodal in za vsem 1800 gold. zastavil, pa nikdar se nij čulo, da bi bil terno zadel. — Jasen dokaz, da po loteriji človek le uboža.“

Listnica o pravnistvu. G. J. U. v V.: Do 1. julija še 2 gl. 80 kr. Za naprej po Vašej želji.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih i otrocih brez medicinske stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, ožonost, diabetes, trganje, shujšanje, bledično in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenke in je bolje, nego dojnitino mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj. Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in grizji, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v skalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenji v obistih in mehurji, trganje v mehurji i t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsni boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v glju. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry sestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec. Spričevalo št. 76.921.

Obergimpert, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetie jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik. Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik. Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od

8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalessciere). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bliževalo, kar vsa zdravila niso bila v stanu odpraviti; toda Revalessciere ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 75.810. Gospo vдово Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.

St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespantji, treslici na vseh udih, shuššanji in hipochondriji.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespantji in hujšanji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tišanji v prsih.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušateljja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađejni prsi bolečini in pretresu čutnice.

St. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalessciere je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50 krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalessciere-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalessciere-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradci bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenči Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarni usmiljenih sester, v Čerovicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberranzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske specialitete Gabriel Piccolija,

lekarja v Ljubljani, na dunajske cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, posiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodiseče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdljcev pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človeštvu, pri vseh notranjih in vnanjih prisadnih, zoper večino bolezni, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Eliksir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborna sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepoticjem in lepoticnim sredstvom, katera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajževi pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvirno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštenu povzetju. (132—54)

Izdajatelj in urednik Josip Jarcic.

Tržne cene

v Ljubljani 7. julija t. l.

Pšenica 4 gld. 60 kr.; — reš 3 gld. 10 kr.; — ječmen 2 gld. 10 kr.; — oves 2 gld. 10 kr.; — ajda 2 gld. 60 kr.; — prosó 2 gld. 70 kr.; — koruza 3 gld. — kr.; krompir — gld. — kr.; — fižol 5 gld. — kr.; masla funt — gld. 51 kr.; — mast — gld. 50 kr.; — špeh frišen — gld. 40 kr.; — špeh povojen — gld. 43 kr.; jaje po 1¹/₂ kr.; — mleka bokal 10 kr.; govednine funt 27 kr.; — teletnine funt 23 kr.; svinjsko meso, funt 28 kr. — sena cent 1 gld. 20 kr.; — slame cent 1 gld. 10 kr.; — drva trda 6 gold. 60 kr.; — mehka 4 gld. 80 kr.

Uradno naznanilo.
10. julija 1875.
Javne dražbe: Jože Žnidaršičev iz Bitinji, 1000 gld., 13. julija (II. Bistrica). — France Puceto iz Oseja, 717 gld., 13. julija (II. Vipava). — Fr. Zakarijevo iz Srednja, 788 gld., 13. julija (II. Krško). — Bernard Jurečičev iz Velicega Mrševa, 494 gld., 13. julija (II. Krško). — Martin Dolinšekovo iz Sela, 2581 gld., 13. julija (I. Litija). — Juri Jankovičev iz Leš, 216 gld., 13. julija (I. Metlika).
Ivan Rant, občinski sluga, 64 l., na jetiki. — Marija Krizančeva, hči gosice, 10 l., na oslabljenji. — Marija Janežičeva, soproga postiljona, 48 l., na vnetji hrbnega mozka. — Marija Stefančičeva, udova, 75 l., na starostnem oslabljenji. — Matevž Bizjak, hlapec, 52 l., na jetiki. — Josip Ehardova, dekla, 43 l., morbus brigitii. — Jakob Mandelj, propisšen kazencec, 39 l., za sušico. — J. Cajnar, agent, 55 l., na jetiki.

Št. 7. do 9. julija:
Evropa: Weiss iz Siska. — Oestreicher iz Praga. — Boha iz Trsta. — P. Stoua: Landschier iz Domžal. — Oder iz Dunaja. — Malenšek iz Katre. — P. Stoua: Landschier iz Gorice. — Drago iz Trsta. — Hartman, Artl iz Dunaja. — Schmidt iz Grada. — Krug iz Dunaja. — Celovec. — Fischer, Salzberger iz Dunaja. — Padar iz Litije.

Št. 8. julija:
Dunajska borza 9. julija.
(Zvorno telegrafično poročilo.)
Enotni drž. dolg v bankovcih 71 gld. —
Enotni drž. dolg v srebru 73 —
1880 drž. posojilo 112 —
Akcijske akcije 939 —
Kreditne akcije 221 —
London 111 —
Napoli 8 —
C. k. cekini 5 —
Betro 35 —

Dunajska borza 9. julija.
(Zvorno telegrafično poročilo.)
Enotni drž. dolg v bankovcih 71 gld. —
Enotni drž. dolg v srebru 73 —
1880 drž. posojilo 112 —
Akcijske akcije 939 —
Kreditne akcije 221 —
London 111 —
Napoli 8 —
C. k. cekini 5 —
Betro 35 —

Najnovejše slovenske

F. Cimpermanove „Pesni“

obsegajoče 274 strani mali 8° se po 60 kr. dobivajo v sledečih bukvarnah: v Ljubljani Kleinmayr & Bamberg, Giontini, Klerr, Lercher, Till, „Národna tiskarna“; v Gorici: K. Sochar; v Celovcu: Ed. Liegel; v Trstu: G. H. Schimpf; v Ptujem: W. Blanke; v Celji: K. Sochar; v Mariboru: Tiskarna J. Pajka. (148—25)

Skladišče dunajske tiskarske tovarne katuna.

Dovoljujemo si sledeči najceneji tovarniški cenik za sezono 1875 uljudno predložiti. Svoje izdelke razločujemo v dve vrste, ter smo porok za dobroto robe in zagotavljam, da se vsako naročilo tako točno izvrši, kakor bi si naročnik sam izbral. Na zahtevanje pošljemo na ogled obširni cenik. Priporočevaje najtopleje naše podvzetjé, ostajamo in se znamenjamo s odličnim spoštovanjem

vodstvo prodajalnice.

(51—17)

Cenik.

Vatli, roba.	I. četrt.	II. četrt.	Roba na kose od 30 + 50 ali 54 vatlov.	I. četrt.	II. četrt.
Vlastni izdelek v perkalinu in platna za srajce, vatel po gold.	—25	—20	³ / ₄ 30 vatlovega platna od prediva, kos po gold.	8.—	7.—
Kosmonoški izdelki v perkalinu, kretonu in platnu za srajce, vatel po gold.	—30	—25	³ / ₄ 30 vatlov. pranega platna od creasa, kos po gold.	8.—	7.—
Neunkirchenski izdelki batista in jaconeta, vatel po gold.	—30	—25	³ / ₄ 30 vatlov. pranega platna od creasa, kos po gold.	10.—	9.—
Francozki izdelki jaconeta in mouselina, vatel po gold.	—40	—35	³ / ₄ 50 vatlovega nizozemskega platna, kos po gold.	12.—	11.—
Giroflé-Girofla, najnovejša roba za plesno in letno obleko, vatel po gold.	—45	—40	³ / ₄ 50 vatlovega belšaškega platna, kos po gold.	14.—	12.—
Turški creton za spalne haljine najnovejšega kroja in vrste, vatel po gold.	—30	—	³ / ₄ 50 vatlov. irskega platna, kos po gold.	16.—	15.—
Percail za meblje vsake barve in dessin, vatel po gold.	—35	—30	³ / ₄ 50 vatlov. irskega platna, kos po gold.	25.—	20.—
Izbran francoski brilantin, vatel po gold.	—35	—30	³ / ₄ rumburškega platna (samo May in Hofeld) 6 vrst, gld. 30—40—50—60—70 kos po 24 vatlov.		
Beli in gladki brilantin, vatel po gold.	—35	—30	Roba na tucate.		
Belo in ogledno tkanje za životke, vatel po gold.	—30	—25	Žepni robci za deca z slikami ali pisanimi okraji, tucat po gold.	1.—	85.—
Kosmonoška koža za damsko in otroško obleko, vatel po gold.	—45	—40	Žepni robci za dekleta z pisanimi okraji ali obrobjeni, tucat po gold.	1. 5	95.—
Angleška platnena roba za domačo obleko, vatel po gold.	—30	—	Žepni robci za gospde, od batista ali jaconeta z pisanimi okraji, tucat po gold.	1.60	1.30
Beli chiffon, chirtin in domače platno, vatel po gold.	—25	—20	Žepni robci za gospode, z pisanimi okraji ali obrobjeni, tucat po gold.	3.—	2.50
Chiffon ali percail za srajce, vatel po gold.	—35	—30	Rumburški platneni robci, tucat po gold.	3.—	2.—
Beli damastni gradi in beli ali rumeni nanking, vatel po gold.	—30	—25	Irski platneni robci, 5 vrst, gold. 4, 5, 6, 7, 8 tucat.	2.50	2.—
Brisače ročne od jaguarda ali damasta, vatel po gold.	—30	—25	Vlastni izdelki, robci od katuna za glavo, tucat po gold.	3.80	3.20
Črni orlean, vatel po gold.	—50	—40	Kosmonoški izdelki od katuna ali batista robci za glavo, tucat po gold.	3.50	3.—
Črni luster, vatel po gold.	—70	—60	Kosmonoški foulard žepni robci za gospode, tucat po gold.	4.—	3.—
Črni svileni lustrin, vatel po gold.	1.20	1.—	Vlastni izdelek, žepni robci za gospode, tucat po gold.	3.—	2.50
³ / ₄ angl. rips za obleko ali dolmane, vatel po gold.	1.60	1.30	Platnene servijete od jaguarda, tucat po gold.	4.—	3.—
Roba za obleko, gladkih ali koženih barv, vatel po gold.	—40	—30	Platnene servijete od damasta, tucat po gold.	6.—	5.—
Posamezni predmeti robe.			Platnene brisače ročne od jaguarda, tucat po gold.	5.—	4.—
Rumburške platnene rjuhe brez šiva, ²¹ / ₄ vatlov široke, 3 vatie dolge, kos po gold.	4.—	3.—	Platnene brisače ročne od damasta, tucat po gold.	7.—	6.—
Barvani mizni prti h kavi raznobarvani, kos po gold.	—80	—	Servijete za desert, bele ali pisane, v damastu, tucat po gold.	3.50	2.50
1 pokrivač od piqueta za deca, bele ali pisane barve, kos po gold.	1.30	1.10	Turške hagabug ročne brisače, tucat po gold.	4.—	3.—
Ena garnitura pokrivač za postelje in piqueta barvanega, 2 kosa po gold.	6.—	5.—			
Mizni prti od platnenega damasta.	⁸ / ₄	¹⁰ / ₄			
gold. 3, 3.50, 4.50, 6.50					
Garniture, bele ali barvane v jaguardu,	za 6 osob, 12 osob, 18 osob, 24 osob,				
	gl. 5, gl. 10, gl. 15, gl. 20.				
Garniture, bele ali pisane v damastu,	za 6 osob, 12 osob, 18 osob, 24 osob,				
	gl. 6, gl. 12, gl. 18, gl. 24.				

Pošilja se proti povzetju, zaboji se plačajo, ter prosimo, da se na firmo in številko dobro pazi, da neprevarijo dugi nepovoljeni in krivični prodajalci.

Skladišče dunajske tiskarske tovarne katuna,

mesto, Ruprechtsplatz, št. 3, le št. 3,

zadaj za Ruprechtovo cerkvijo, naproti vходу v zakristijo.

Lastnina in usk „Národne tiskarne“.